Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Datum
7 september 2020

Kenmerk

Bijlage(n)
1

2020-0000672059

notitie Onderzoek Verantwoording gemeenten 2019

Deze notitie behandelt de verantwoording van gemeenten over het verslagjaar 2019. Gekeken is naar het oordeel van de accountant op de aspecten getrouwheid en rechtmatigheid. Het aandeel gemeenten met een goedkeurend oordeel op getrouwheid (98 procent) en rechtmatigheid (85,6 procent) is vergelijkbaar met 2018 (resp. 97,4 procent en 85,5 procent). Net als in 2018 vormde het niet volgen van de Europese aanbestedingsrichtlijn de meest voorkomende reden dat de accountant geen goedkeurende verklaring gaf.

De analyse is net als in 2017 en 2018 in eigen beheer uitgevoerd. In 2015 en 2016 is het onderzoek door externe onderzoeksbureaus uitgevoerd. Van alle 355 gemeenten zijn controleverklaringen en verslagen van bevindingen van accountants onderzocht. Deze notitie gaat in op de trends in het aandeel goedkeurende verklaringen bij gemeenten tussen regio's, grootteklassen, en accountantskantoren.

Resultaten

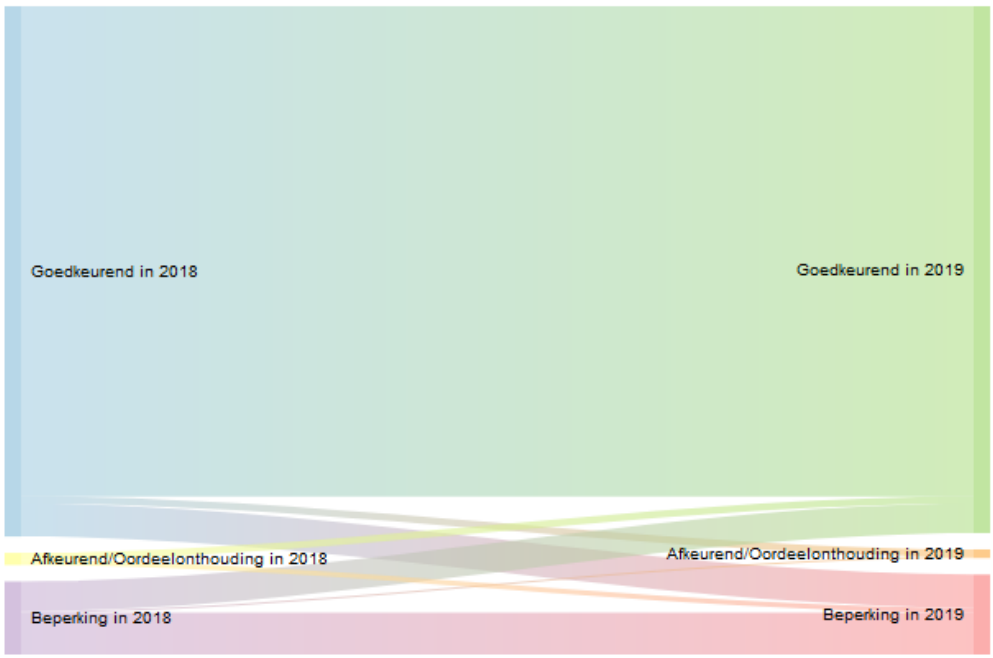
Tabel 1. Gemeenten uitgesplitst naar oordeel accountant

	Getrouwheid (aantal)	Getrouwheid (procent)	Rechtmatigheid (aantal)	Rechtmatigheid (procent)
Goedkeurend	347	98,0%	303	85,4%
Beperking	6	1,7%	45	13,0%
Afkeurend	0	0%	5	1,4%
Oordeelonthouding	1	0,3%	1	0,3%

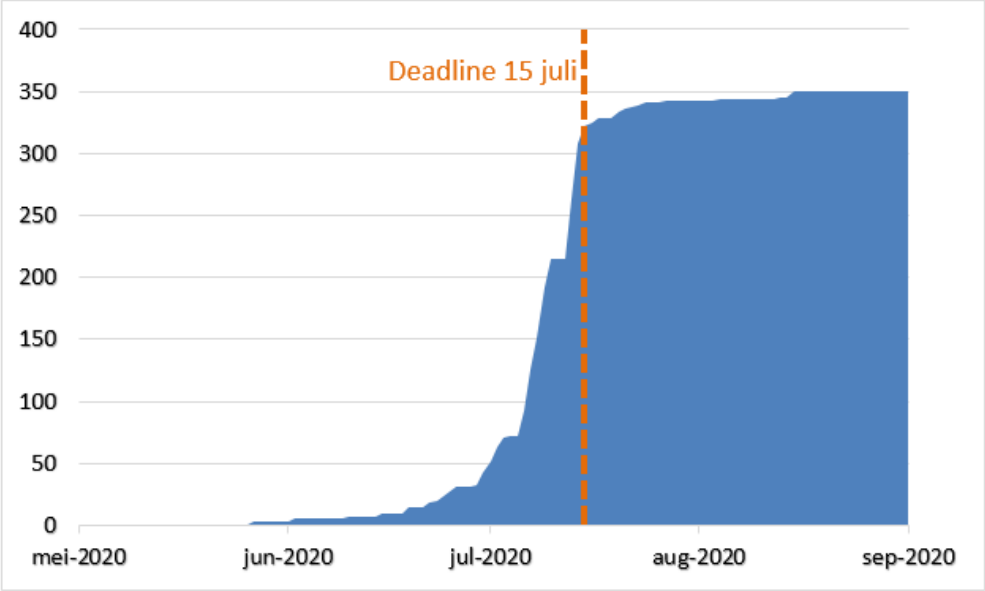
Bron: onderzoek BZK

Zoals in grafiek 1 is te zien, kregen ongeveer de helft van de gemeenten die in 2018 een afkeurende verklaring hadden, in 2019 een verklaring met beperking. De andere helft kreeg een goedkeurende verklaring. De helft van de gemeenten met verklaring met beperking 2018 kreeg een goedkeurende verklaring. In totaal bleef het aandeel gemeenten dat een niet-goedkeurende verklaring kreeg ongeveer even groot doordat een deel van de gemeenten met goedkeurende verklaring in 2018 in 2019 geen goedkeurende verklaring kreeg.

Grafiek 1. Mutaties in oordeel accountant op rechtmatigheid

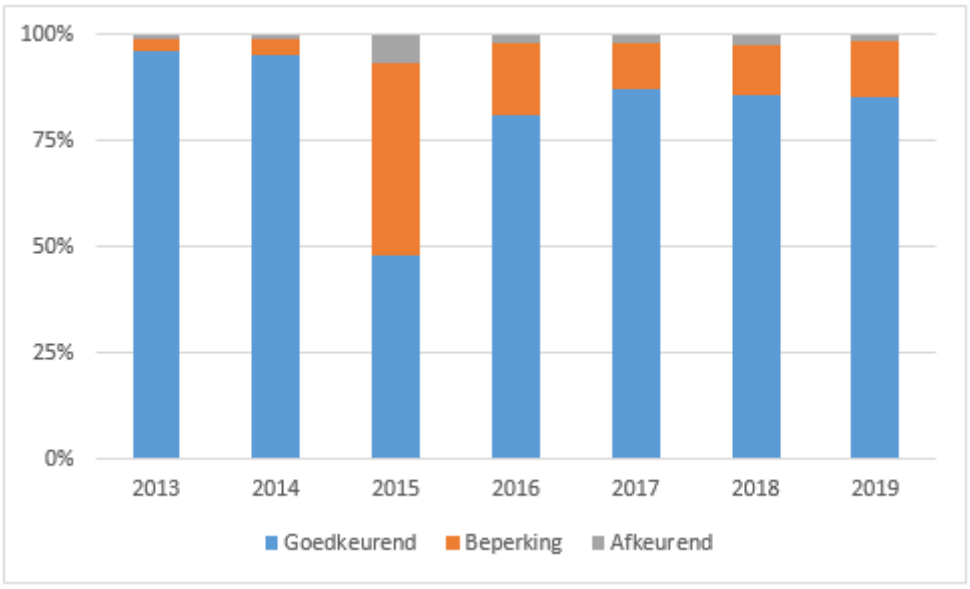
Grafiek 2. Aanleverdata SiSa gemeenten

Bron: CBS

Van de 355 gemeenten leverden er 322 vóór de deadline van 15 juli aan. Nog eens 32 gemeenten leverden in de weken kort erna aan. De rest volgde in het najaar.

Grafiek 3. Oordeel accountant op rechtmatigheid per jaar

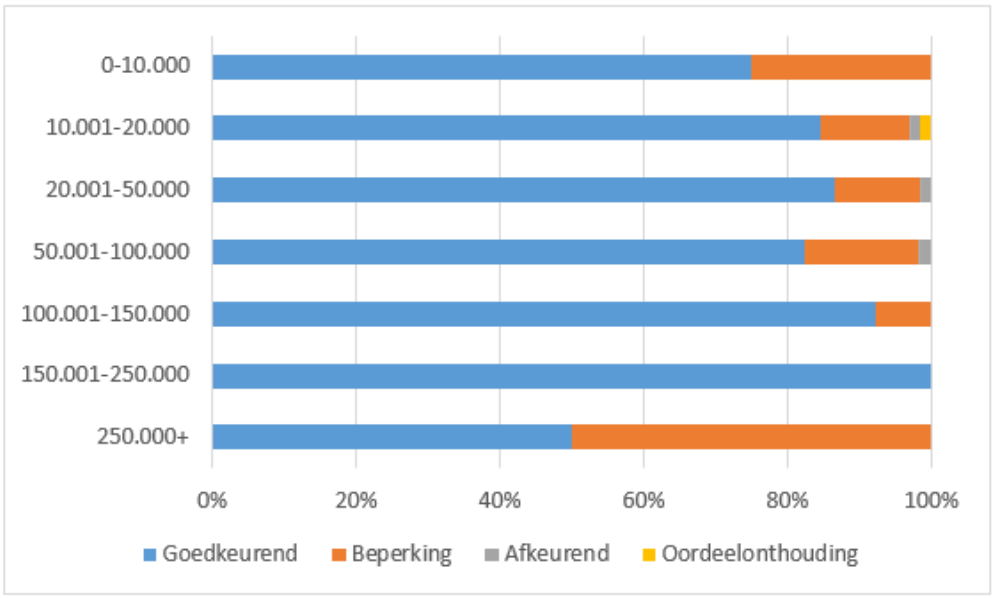

Bron: onderzoek BZK

Het aandeel gemeenten dat een goedkeurende verklaring op rechtmatigheid kreeg, daalde flink in 2015, met de decentralisatie van het sociaal domein. Toen gemeenten de taken overnamen, lieten ze uitvoering prevaleren voor rechtmatigheid. Inmiddels is het sociaal domein nog maar een kleine oorzaak van een niet-goedkeurende verklaring.

Dat het aandeel verklaringen afkeurende en verklaringen met beperking toch hoger ligt dan vóór de decentralisatie, komt vooral onrechtmatigheden bij aanbesteding, bijvoorbeeld het niet naleven van de Europese aanbestedingsrichtlijn.

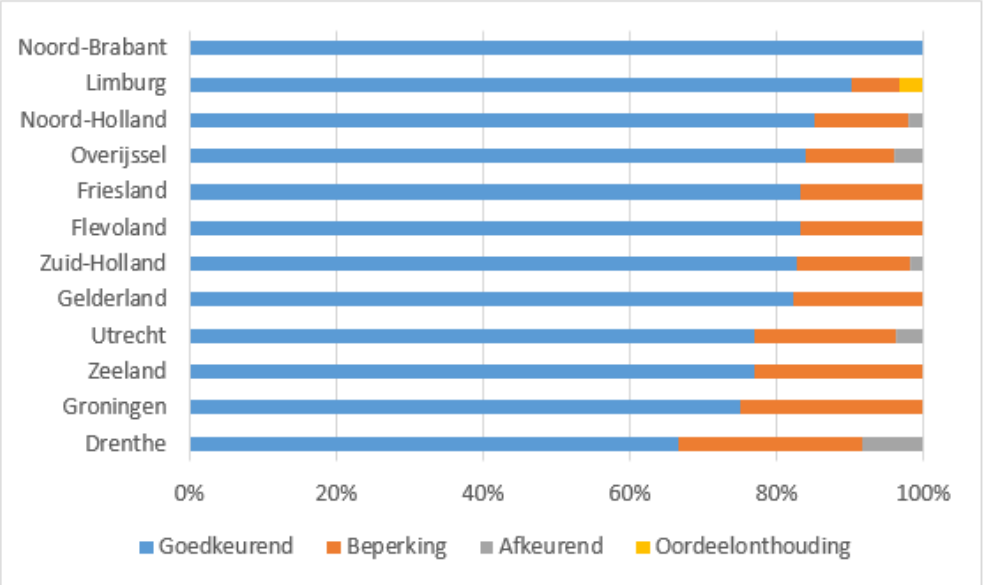
Grafiek 4. Oordeel accountant op rechtmatigheid per grootteklasse

Bron: Onderzoek BZK

De grootste gemeenten kregen het minste vaak goedkeuring van de accountant op rechtmatigheid. Twee van de G4-gemeenten kregen een verklaring met beperking. Onder de kleinste gemeenten was het aandeel zonder goedkeurende verklaring op rechtmatigheid ook hoger dan gemiddeld. 4 van de 16 gemeenten in deze gemeenteklasse hadden een verklaring met beperking. Verder hadden alle gemeenten met 15.0001 tot 250.000 inwoners een goedkeurende verklaring.

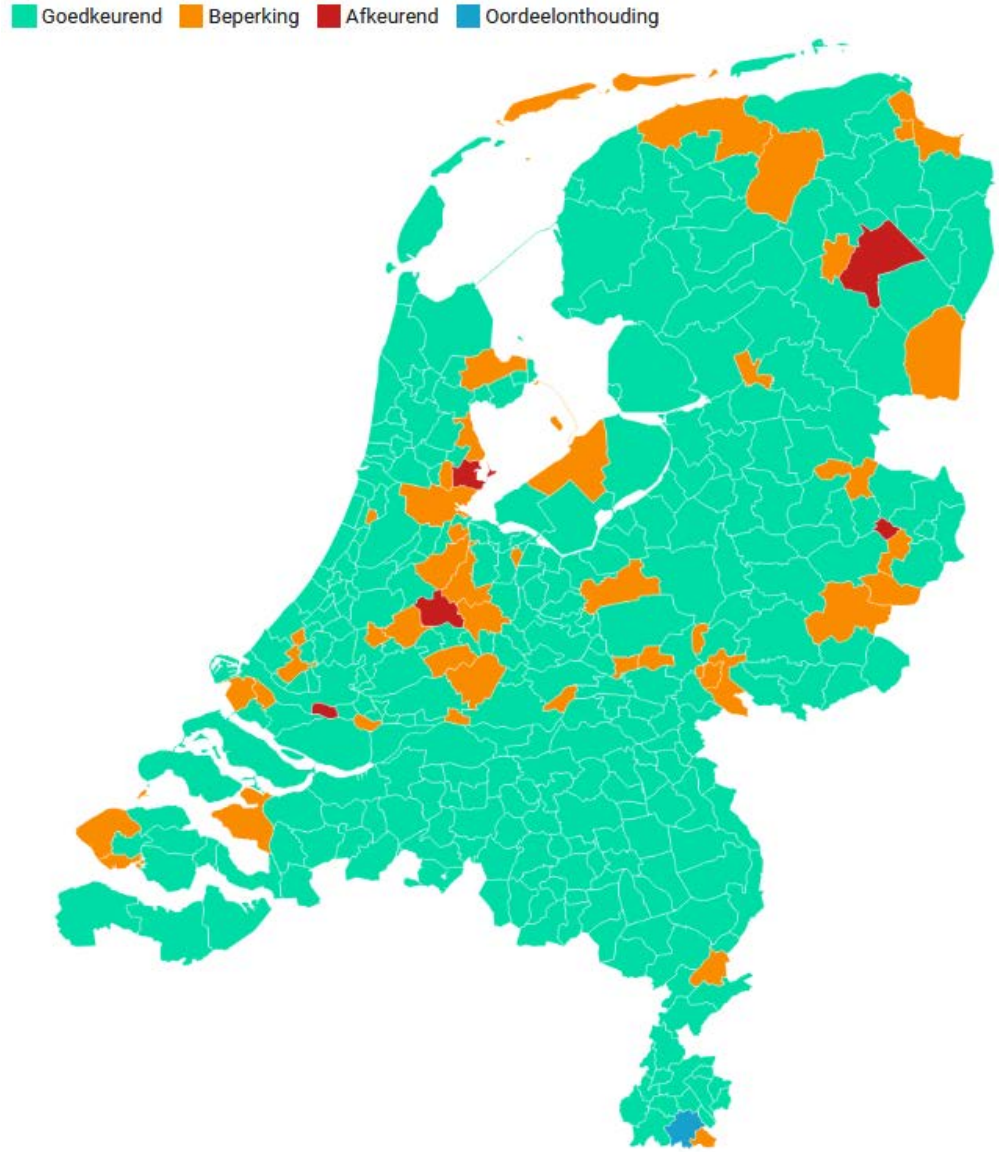
Grafiek 5. Oordeel accountant op rechtmatigheid per provincie

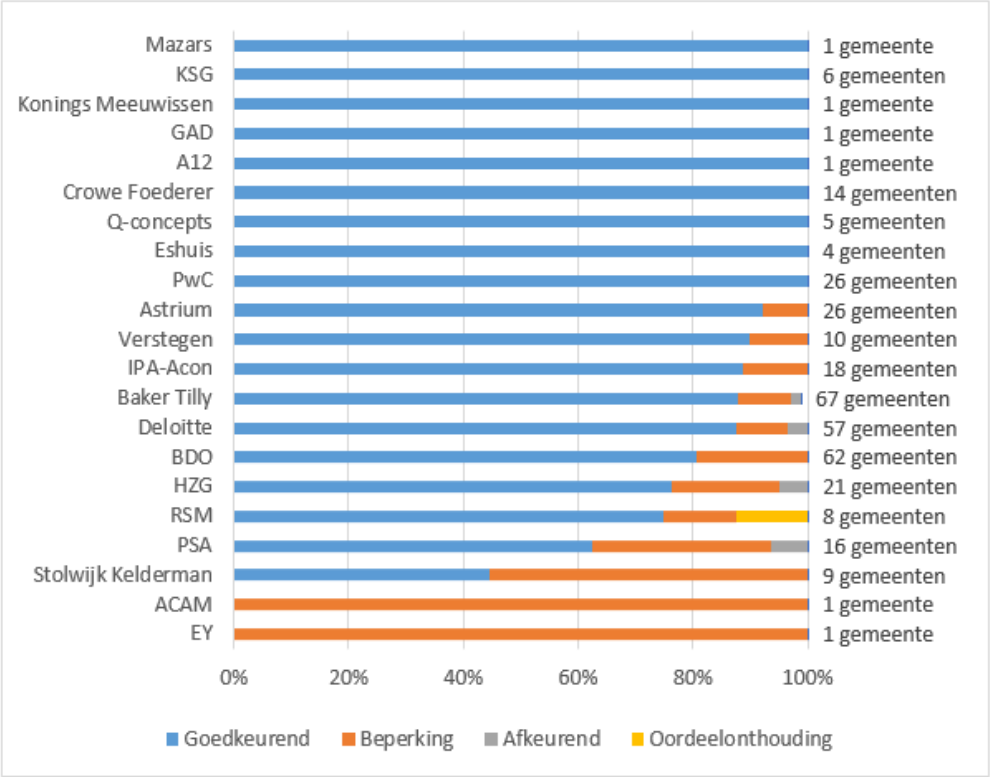
Bron: Onderzoek BZK

In Noord-Brabant hadden alle gemeenten een goedkeurende verklaring op rechtmatigheid. In Groningen, Zeeland en Utrecht is het aandeel gemeenten met niet-goedkeurende verklaring iets hoger dan in andere provincies. In Drenthe is het aandeel tweemaal zo hoog als het landelijk gemiddelde.

Kaart 1. Oordeel accountant per gemeente

Grafiek 6. Oordeel op rechtmatigheid per accountant

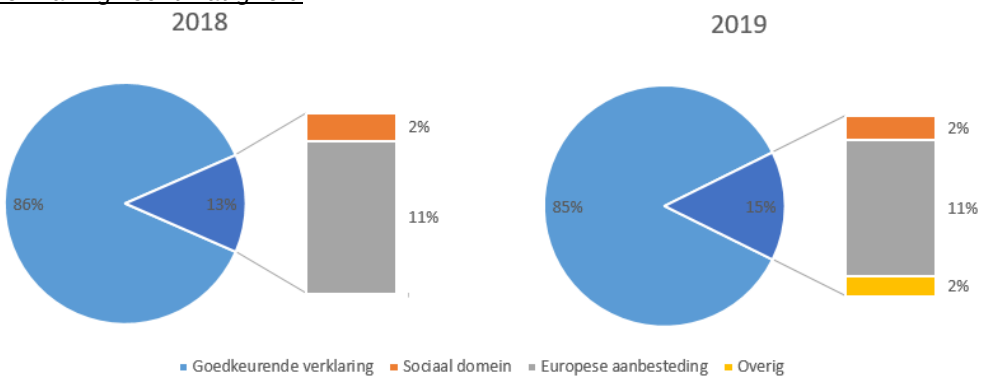
Bron: Onderzoek BZK

De controles van de jaarstukken over 2019 zijn gedaan door 19 accountantskantoren, 2 meer dan vorig jaar. Verder worden twee gemeenten gecontroleerd door gemeentelijke accountantsdiensten.

Al enkele jaren geven grotere kantoren op de gemeentelijke controlemarkt terrein prijs aan kleinere, een trend die dit jaar is doorgezet. Enkele kleinere kantoren hebben hun marktaandeel uitgebreid.

Oorzaken van niet-goedkeurende verklaring

Grafiek 7. Verdeling gemeente naar voornaamste oorzaak niet-goedkeurende verklaring rechtmatigheid

Bron: Onderzoek BZK

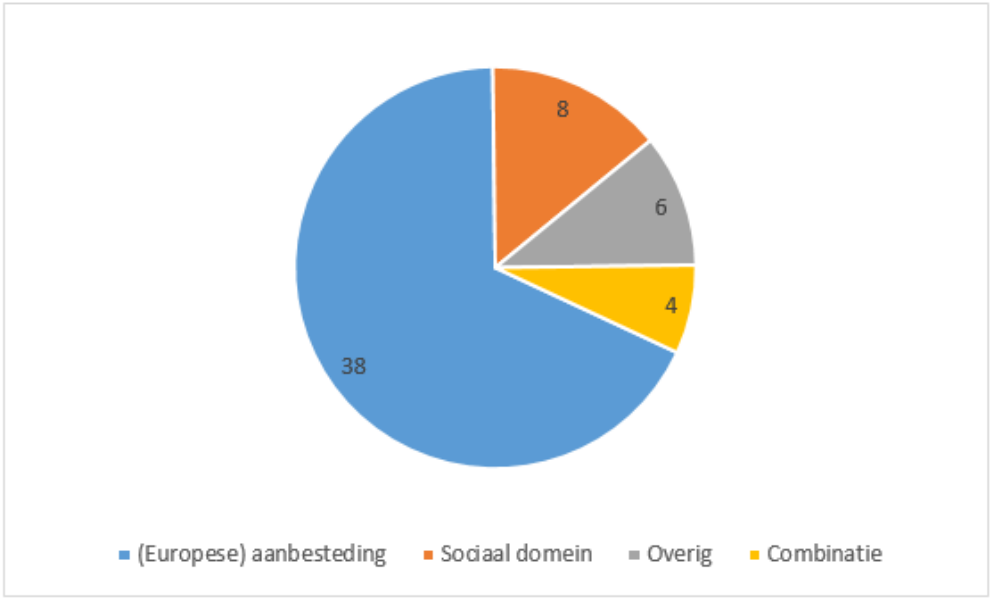
Bij de gemeenten die geen goedkeurende verklaring voor rechtmatigheid kregen, was bij de meeste de belangrijkste oorzaak het niet naleven van aanbestedingsregels, net als in 2018. Het kan hier zowel gaan om het niet naleven van de Europese aanbestedingsrichtlijn of het niet naleven van het eigen aanbestedingsbeleid van de gemeente. Leeft een gemeente de Europese aanbestedingsrichtlijn niet na, dan worden vaak ook de eigen regels ook niet gevolgd.

Bij een kleinere groep van gemeenten die geen goedkeurende verklaring kregen, was de voornaamste oorzaak gelegen in het sociaal domein. Ten opzichte van 2018 is dit aandeel in 2019 iets lager. Overige oorzaken zijn juist iets vaker de voornaamste oorzaak. Het gaat hier bijvoorbeeld om het onjuist verantwoorden van voorzieningen of grondexploitaties, of het afwijken van de BBV-regels.

Bovenstaande analyse was op basis van de voornaamste fout dan wel onzekerheid *per gemeente*. De analyse hieronder behandelt de aantallen materiële fouten en onzekerheden van alle gemeenten samen. Gemeenten kunnen meerdere materiële fouten en onzekerheden in hun jaarrekening hebben, of kunnen meerdere fouten of onzekerheden hebben die samen optellen tot een materiële fout of onzekerheid. [1]

[1] In de kwantitatieve analyse is uitgegaan van het onderscheid dat de accountant heeft gemaakt, bij de uitsplitsing van de fouten en onzekerheden. In de regel wordt hierbij een onderscheid gemaakt naar fouten en onzekerheden, die betrekking hebben op onder meer: zorg in natura, PGB's en aanbestedingen. Het kan zijn dat een fout of onzekerheid die betrekking heeft op een aanbesteding in het sociaal domein, óf bijvoorbeeld onder zorg in natura óf onder het kopje (Europese) aanbestedingen is gerubriceerd door de accountant. In alle gevallen is de indeling van de accountant als uitgangspunt genomen.

Grafiek 8. Oorzaken overschrijden materialiteitsgrens

Bron: BZK

Aanbestedingen vormen het vaakst een bron van materiële fouten en onzekerheden, vergelijkbaar met vorig jaar. Het sociaal domein volgt op enige afstand, gevolgd door overige fouten en onzekerheden. Het betreft hier bijvoorbeeld het niet naleven van de BBV-regels. In vier gevallen leidde een combinatie van fouten en onzekerheden in het sociaal domein, Europese aanbestedingen en de categorie overig tot een overschrijding van de materialiteit.

Bijlage: resultaten per gemeente

Tabel B1. Gemeenten met drie jaar op rij een niet-goedkeurende verklaring op rechtmatigheid

#	Gemeente
1	Amsterdam
2	Appingedam
3	Bodegraven-Reeuwijk
4	Delfzijl
5	Edam-Volendam
6	Emmen
7	Lelystad
8	Midden-Delfland
9	Noardeast-Fryslân[2]
10	Terschelling
11	Tiel
12	Twenterand
13	Utrecht

In 2018 daalde het aantal gemeenten dat drie jaar op rij geen goedkeurende controleverklaring had, van 25 naar 14. De daling in 2019 is bescheidener: van 14 naar 13.

Van de 14 gemeenten die in 2018 driemaal op rij een niet-goedkeurende verklaring hadden, kregen 6 in 2019 een goedkeurende verklaring van de accountant op rechtmatigheid. Twee gemeenten in de lijst van 2018, Dongeradeel en Kollumerland en Nieuwkruisland, werden samen met een derde gemeente (Ferwerderadeel) heringedeeld tot Noardeast-Fryslân. Omdat die gemeente in 2019 een verklaring met beperking kreeg en twee van de gemeenten die erin zijn opgegaan vorig jaar in de lijst stonden, staat Noardeast-Fryslân dit jaar in de lijst.

Verder zijn er 6 nieuwe gemeenten bijgekomen die in 2019 voor het derde achtereenvolgende jaar een niet-goedkeurende verklaring kregen.

[2] Noardeast-Fryslân kreeg over 2019 een verklaring met beperking op rechtmatigheid. Omdat twee van de drie gemeenten waaruit Noardeast-Fryslân op 1 januari 2019 ontstond, Dongeradeel en Kollumerland en Nieuwkruisland, in 2017 en 2018 een verklaring met beperking op rechtmatigheid kregen, staat de gemeente in de lijst.

Gemeente	Getrouw-heid	Rechtma-tigheid	Gemeente	Getrouw-heid	Rechtma-tigheid
Aa en Hunze	*Goedkeurend*	*Afkeurend*	Lopik	*Goedkeurend*	*Beperking*
Aalsmeer	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Loppersum	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Aalten	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Losser	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Achtkarspelen	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Maasdriel	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Alblasserdam	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Maasgouw	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Albrandswaard	*Goedkeurend*	*Afkeurend*	Maassluis	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Alkmaar	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Maastricht	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Almelo	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Medemblik	*Goedkeurend*	*Beperking*
Almere	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Meerssen	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Alphen aan den Rijn	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Meierijstad	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Alphen-Chaam	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Meppel	*Goedkeurend*	*Beperking*
Altena	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Middelburg	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Ameland	*Goedkeurend*	*Beperking*	Midden-Delfland	*Goedkeurend*	*Beperking*
Amersfoort	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Midden-Drenthe	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Amstelveen	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Midden-Groningen	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Amsterdam	*Goedkeurend*	*Beperking*	Mill en Sint Hubert	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Apeldoorn	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Moerdijk	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Appingedam	*Goedkeurend*	*Beperking*	Molenlanden	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Arnhem	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Montferland	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Assen	*Goedkeurend*	*Beperking*	Montfoort	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Asten	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Mook en Middelaar	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Baarle-Nassau	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Neder-Betuwe	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Baarn	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Nederweert	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Barendrecht	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Nieuwegein	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Barneveld	*Goedkeurend*	*Beperking*	Nieuwkoop	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Beek	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Nijkerk	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Beekdaelen	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Nijmegen	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Beemster	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Nissewaard	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Beesel	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Noardeast-Fryslan	*Goedkeurend*	*Beperking*
Berg en Dal	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Noord-Beveland	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Bergeijk	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Noordenveld	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Bergen (L.)	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Noordoost-polder	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Bergen (NH.)	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Noordwijk	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*

Gemeente	Getrouwheid	Rechtmatigheid	Gemeente	Getrouwheid	Rechtmatigheid
Bergen op Zoom	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Nuenen, Gerwen en Nederwetten	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Berkelland	*Goedkeurend*	*Beperking*	Nunspeet	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Bernheze	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Oegstgeest	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Best	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Oirschot	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Beuningen	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Oisterwijk	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Beverwijk	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Oldambt	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Bladel	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Oldebroek	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Blaricum	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Oldenzaal	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Bloemendaal	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Olst-Wijhe	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Bodegraven-Reeuwijk	*Goedkeurend*	*Beperking*	Ommen	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Boekel	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Oost Gelre	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Borger-Odoorn	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Oosterhout	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Borne	*Goedkeurend*	*Afkeurend*	Ooststellingwerf	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Borsele	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Oostzaan	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Boxmeer	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Opmeer	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Boxtel	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Opsterland	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Breda	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Oss	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Brielle	*Goedkeurend*	*Beperking*	Oude IJsselstreek	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Bronckhorst	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Ouder-Amstel	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Brummen	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Oudewater	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Brunssum	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Overbetuwe	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Bunnik	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Papendrecht	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Bunschoten	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Peel en Maas	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Buren	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Pekela	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Capelle aan den IJssel	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Pijnacker-Nootdorp	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Castricum	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Purmerend	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Coevorden	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Putten	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Cranendonck	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Raalte	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Cuijk	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Reimerswaal	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Culemborg	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Renkum	*Beperking*	*Beperking*
Dalfsen	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Renswoude	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Dantumadiel	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Reusel-De Mierden	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
De Bilt	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Rheden	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
De Fryske Marren	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Rhenen	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
De Ronde Venen	*Goedkeurend*	*Beperking*	Ridderkerk	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*

Gemeente	Getrouw-heid	Rechtma-tigheid	Gemeente	Getrouw-heid	Rechtma-tigheid
De Wolden	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Rijssen-Holten	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Delft	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Rijswijk	*Goedkeurend*	*Beperking*
Delfzijl	*Goedkeurend*	*Beperking*	Roerdalen	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Den Helder	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Roermond	*Goedkeurend*	*Beperking*
Deurne	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Roosendaal	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Deventer	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Rotterdam	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Diemen	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Rozendaal	*Goedkeurend*	*Beperking*
Dinkelland	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Rucphen	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Doesburg	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Schagen	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Doetinchem	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Scherpenzeel	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Dongen	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Schiedam	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Dordrecht	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Schier-monnikoog	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Drechterland	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Schouwen-Duiveland	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Drimmelen	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	's-Gravenhage	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Dronten	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	's-Hertogenbosch	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Druten	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Simpelveld	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Duiven	*Beperking*	*Beperking*	Sint Anthonis	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Echt-Susteren	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Sint-Michielsgestel	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Edam-Volendam	*Goedkeurend*	*Beperking*	Sittard-Geleen	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Ede	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Sliedrecht	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Eemnes	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Sluis	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Eersel	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Smallinger-land	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Eijsden-Margraten	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Soest	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Eindhoven	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Someren	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Elburg	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Son en Breugel	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Emmen	*Goedkeurend*	*Beperking*	Stadskanaal	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Enkhuizen	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Staphorst	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Enschede	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Stede Broec	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Epe	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Steenbergen	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Ermelo	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Steenwijker-land	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Etten-Leur	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Stein	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Geertruidenberg	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Stichtse Vecht	*Goedkeurend*	*Beperking*

Gemeente	Getrouwheid	Rechtmatigheid	Gemeente	Getrouwheid	Rechtmatigheid
Geldrop-Mierlo	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Súdwest-Fryslân	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Gemert-Bakel	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Terneuzen	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Gennep	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Terschelling	*Goedkeurend*	*Beperking*
Gilze en Rijen	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Texel	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Goeree-Overflakkee	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Teylingen	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Goes	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Tholen	*Goedkeurend*	*Beperking*
Goirle	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Tiel	*Goedkeurend*	*Beperking*
Gooise Meren	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Tilburg	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Gorinchem	*Goedkeurend*	*Beperking*	Tubbergen	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Gouda	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Twenterand	*Beperking*	*Beperking*
Grave	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Tynaarlo	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Groningen	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Tytsjerk-steradiel	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Gulpen-Wittem	*Oordeelonthouding*	*Oordeelonthouding*	Uden	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Haaksbergen	*Goedkeurend*	*Beperking*	Uitgeest	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Haaren	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Uithoorn	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Haarlem	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Urk	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Haarlemmer-meer	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Utrecht	*Goedkeurend*	*Beperking*
Halderberge	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Utrechtse Heuvelrug	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Hardenberg	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Vaals	*Beperking*	*Beperking*
Harderwijk	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Valkenburg aan de Geul	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Hardinxveld-Giessendam	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Valkenswaard	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Harlingen	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Veendam	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Hattem	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Veenendaal	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Heemskerk	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Veere	*Goedkeurend*	*Beperking*
Heemstede	*Goedkeurend*	*Beperking*	Veldhoven	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Heerde	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Velsen	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Heerenveen	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Venlo	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Heerhugo-waard	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Venray	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Heerlen	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Vijfheeren-landen	*Goedkeurend*	*Beperking*
Heeze-Leende	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Vlaardingen	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Heiloo	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Vlieland	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Hellendoorn	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Vlissingen	*Beperking*	*Beperking*
Hellevoetsluis	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Voerendaal	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Helmond	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Voorschoten	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Hendrik-Ido-Ambacht	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Voorst	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*

Gemeente	Getrouwheid	Rechtmatigheid	Gemeente	Getrouwheid	Rechtmatigheid
Hengelo	*Goedkeurend*	*Beperking*	Vught	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Het Hogeland	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Waadhoeke	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Heumen	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Waalre	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Heusden	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Waalwijk	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Hillegom	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Waddinxveen	*Goedkeurend*	*Beperking*
Hilvarenbeek	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Wageningen	*Goedkeurend*	*Beperking*
Hilversum	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Wassenaar	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Hoeksche Waard	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Waterland	*Goedkeurend*	*Afkeurend*
Hof van Twente	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Weert	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Hollands Kroon	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Weesp	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Hoogeveen	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	West Betuwe	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Hoorn	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	West Maas en Waal	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Horst aan de Maas	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Westerkwartier	*Goedkeurend*	*Beperking*
Houten	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Westerveld	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Huizen	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Westervoort	*Beperking*	*Beperking*
Hulst	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Westerwolde	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
IJsselstein	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Westland	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Kaag en Braassem	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Weststellingwerf	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Kampen	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Westvoorne	*Goedkeurend*	*Beperking*
Kapelle	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Wierden	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Katwijk	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Wijchen	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Kerkrade	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Wijdemeren	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Koggenland	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Wijk bij Duurstede	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Krimpen aan den IJssel	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Winterswijk	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Krimpenerwaard	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Woensdrecht	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Laarbeek	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Woerden	*Goedkeurend*	*Afkeurend*
Landerd	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Wormerland	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Landgraaf	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Woudenberg	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Landsmeer	*Goedkeurend*	*Beperking*	Zaanstad	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Langedijk	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Zaltbommel	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Lansingerland	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Zandvoort	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Laren	*Goedkeurend*	*Beperking*	Zeewolde	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Leeuwarden	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Zeist	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Leiden	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Zevenaar	*Goedkeurend*	*Beperking*
Leiderdorp	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Zoetermeer	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*

Gemeente	Getrouw-heid	Rechtma-tigheid	Gemeente	Getrouw-heid	Rechtma-tigheid
Leidschendam-Voorburg	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Zoeterwoude	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Lelystad	*Goedkeurend*	*Beperking*	Zuidplas	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Leudal	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Zundert	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Leusden	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Zutphen	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Lingewaard	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Zwartewater-land	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Lisse	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Zwijndrecht	*Goedkeurend*	*Beperking*
Lochem	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*	Zwolle	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*
Loon op Zand	*Goedkeurend*	*Goedkeurend*			